

แบบจัดเก็บข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่น

๑. ชื่อพืช/ชื่อสามัญ : เงาะ

๒. ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Nephelium lappaceum* Linn.

๓. ชื่อเรียกในท้องถิ่น : -

๔. ชนิดพืช : ไม้ผลยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่

๕. ลักษณะประจำพันธุ์ : เงาะเป็นไม้ผลยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ชอบอากาศร้อนชื้น อุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ในช่วง ๒๕-๓๐° C ความชื้นสัมพัทธ์สูงประมาณ ๗๕-๘๕ % ดินปลูกที่เหมาะสมควรมีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (ค่า pH) ของดินประมาณ ๕.๕-๖.๕ และที่สำคัญควรเลือกแหล่งปลูกที่มีน้ำเพียงพอตลอดปี เงาะเป็นไม้ผลที่มีระบบรากหาอาหารลึกประมาณ ๖๐-๘๐ เซนติเมตรจากผิวดินจึงต้องการสภาพแล้งก่อนออกดอกติดต่อกันประมาณ ๒๑-๓๐ วัน เมื่อต้นเงาะผ่านสภาพแล้งและมีการจัดการน้ำอย่างเหมาะสมเงาะจะออกดอก ช่วงพัฒนาการของดอก (ผลิตดอก-ดอกแรกเริ่มบาน) ประมาณ ๑๐-๑๒ วัน ดอกเงาะจะทยอยบานจากโคนช่อไปหาปลายช่อ ใช้เวลาประมาณ ๒๕-๓๐ วัน จึงจะบานหมดช่อ ดอกเงาะมี ๒ ชนิด คือ ดอกตัวผู้และดอกสมบูรณ์เพศ ต้นที่มีดอกตัวผู้จะไม่ติดผล ส่วนต้นที่มีดอกสมบูรณ์เพศนั้นเกสรตัวผู้ไม่ค่อยแข็งแรง ต้องปลูกร่วมต้นตัวผู้แซมในสวนเพื่อเพิ่มละอองเกสรหรือฉีดพ่นฮอร์โมนพืชเพื่อช่วยให้เกสรตัวผู้แข็งแรงขึ้น

๖. ถิ่นกำเนิด : ประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย

๗. แหล่งพันธุ์ : ภาคตะวันออกและภาคใต้ อาทิ พันธุ์สีทอง พันธุ์น้ำตาลกรวด พันธุ์สีชมพู พันธุ์โรงเรียน และพันธุ์เงาะมวง

๘. การปลูก/การขยายพันธุ์/การดูแลรักษา : การปลูกเงาะในปัจจุบันจะปลูกจากกล้าพันธุ์ที่ได้จากการติดตาหรือการเสียบยอดเป็นหลัก ไม่นิยมใช้เมล็ดปลูก เพราะการปลูกด้วยกล้าพันธุ์นี้จะทำให้ได้ลำต้นที่เตี้ย ทรงพุ่มใหญ่ และให้ผลตามลักษณะเดียวกันกับต้นแม่พันธุ์

การเตรียมดิน

หากปลูกเพื่อการค้าในแปลงขนาดใหญ่จะทำการเตรียมดิน และแปลงปลูกด้วยการไถพรวนดิน และกำจัดวัชพืชก่อน ซึ่งจะไถพรวนดินประมาณ ๒ ครั้ง แต่ละครั้งตากดินนาน ๗-๑๔ วัน

การขุดหลุมปลูก

ขุดหลุมปลูกในระยะที่แนะนำ ได้แก่ ๔x๑๒ เมตร ซึ่งจะปลูกได้ประมาณ ๓๓ ต้น/ไร่ ระยะ ๖x๑๒ เมตร ซึ่งจะปลูกได้ประมาณ ๒๒ ต้น/ไร่ ขนาดหลุม ๕๐x๕๐x๕๐ โดยใส่ปุ๋ยคอกหรือเศษใบไม้ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐๐ กรัม/หลุม พร้อมคลุกผสมให้เข้ากันกับดิน และกองพูนขึ้นมาเล็กน้อยเพื่อให้เหมาะสมสำหรับวางต้นพันธุ์ ก่อนเขี่ยกลบดินให้พูนขึ้นเหนือหน้าดิน ๑-๒ นิ้ว

การใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยจะใส่ ๔ ครั้ง

๙. การจดทะเบียนเป็นสินค้า GI (สินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะแหล่งภูมิศาสตร์) : -

๑๐. การใช้ประโยชน์ : เงาะมีสารที่มีชื่อว่า แทนนิน ซึ่งแทนนินนี้สามารถใช้ฟอกหนัง ย้อมผ้า บำบัดน้ำเสีย ยับยั้งการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ ป้องกันแมลง ทำเป็นปุ๋ย ทำเป็นกาว และทำยารักษาโรค แต่มีโทษคือ แทนนินมีฤทธิ์ในการยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ในกระเพาะอาหาร หากกินเข้าไปมากจะทำให้รู้สึกท้องอืด หรือท้องผูก มีอาการเหมือนกับการดื่มน้ำชา เปลือกผลของเงาะมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ

๑๑. เอกสารอ้างอิง :

วิกิพีเดีย. เงาะ. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/เงาะ>

๑๒. ภาพประกอบ :

ข้อมูลโดย : ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจจังหวัดชุมพร

ที่อยู่ : ๒๒/๑ ม.๖ ต.ขุนกระโทก อ.เมือง จ.ชุมพร

เว็บไซต์ : <http://www.aopdbom.doae.go.th>